

№ 382-11-22

30 листопада 2022

Україна:

- Для галузі головною подією місяця стала конференція МОЛОЧНИЙ БІЗНЕС, яка відбулася в Києві 30 листопада
- Енергетична криза – сама болюча проблема галузі впродовж місяця
- Обвал світових цін спричинить суттєве скорочення експорту
- Молочні асоціації розробляють план відновлення галузі після війни, сподіваючись на допомогу Заходу
- Ціни на молоко залишаться незмінними як мінімум до кінця року
- Продажі свіжих молокопродуктів не відновились
- Масло і сухе молоко і далі дешевшає
- Імпорт сиру знову зростає
- Попит на згущене молоко високий

Світ:

- Світовий ринок продовжує рухатись вниз
- В Європі молоко дорожчає, а готові продукти дешевшають
- Знижена пропозиція в Океанії призводить до цінового зростання
- США продовжує збільшувати виробництво

Польща:

- Польща продовжує збільшувати виробництво молока
- Українські мігранти забезпечують стійкий попит на молочні продукти
- Польський уряд знижує ПДВ на енергоресурси, а на харчові продукти нульова ставка
- В Польщі, як і в решті світу, падають ціни на всі біржові молочні продукти

Василь Вінтоняк

Директор Інфагро

Для українських молочників головною подією листопада, що минає, була конференція МОЛОЧНИЙ БІЗНЕС. Вперше за 14 років свого існування конференція відбулася під час війни. Гімн України, що прозвучав у залі на початку роботи конференції, та хвилина мовчання, якою делегати вшанували пам'ять полеглих в боях з російським агресором, означили особливість цього річного заходу.

В ході дискусій всі учасники відмічали згуртованість українських молочників у важкі місяці війни, плідну співпрацю з урядом, взаємодопомогу та допомогу Збройним Силам України та населенню. Представники галузі вчоргове окреслили проблеми, спричинені війною агресора, і спробували спільно вибудувати план дій щодо їх подолання.

Експерти розповіли як змінився ринок молочних продуктів під час війни, наскільки знизилось їх споживання, що зараз необхідно для українського споживача та які нові маркетингові

інструменти слід використовувати в сьогоденних умовах.

В окремій сесії обговорювалися зміни в зовнішній торгівлі, необхідність експорту та його перспективи. Неодноразово делегати компаній експортерів висловлювали подяку керівництву ЄС за вчасну відміну мит і тарифів, що допомогло молочній галузі витримати тиск надлишку молока, який утворився через різке скорочення споживчого ринку. Можливість експорту до Європи, фактично, врятувала українську молочну галузь і запобігла втраті поголів'я.

Розглядаючи поточні проблеми, енергетичну кризу переробники молока визнали самою гострою. Всі шукають шляхи альтернативного енергопостачання для своїх підприємств. Але, на жаль, не у всіх є можливість це зробити, що загрожує галузі в цілому важкими наслідками.

Від збоїв у постачанні електроенергії потерпають не тільки молочні заводи, а і виробники молока. Бували дні, коли молоко було вкрай важко продати. Ну а про сезонне збільшення цін на нього зараз уже і мова не йде.

Донедавна українських виробників дуже виручав експорт. Сприятлива кон'юнктура світових ринків дозволяла непогано заробляти на зовнішніх продажах. Зараз ситуація суттєво погіршилась, ціни глобальних ринків обвалились і продовжують знижуватися. Деякі оператори вже не бачать економічного резону в здійсненні експортних операцій і суттєво скорочують випуск біржових товарів. Такі дії також не дозволяють прогнозувати можливість зростання цін

на молоко в зимові місяці. Якщо тренди світових ринків не зміняться, то не виключаємо навіть їх зниження.

Незважаючи на масу проблем, аграрії мають намір скоро відновити і далі розвивати молочне тваринництво України. Вони сподіваються, що цивілізовані країни світу допоможуть у цьому. Недавно на виставці EuroTier 2022 молочні експерти запропонували своє бачення «Плану Маршалла» для відновлення молочної галузі України, який складається з трьох етапів:

Перший етап впроваджується під час активної фази війни і передбачає допомогу підприємствам з деокупованих та прифронтових територій

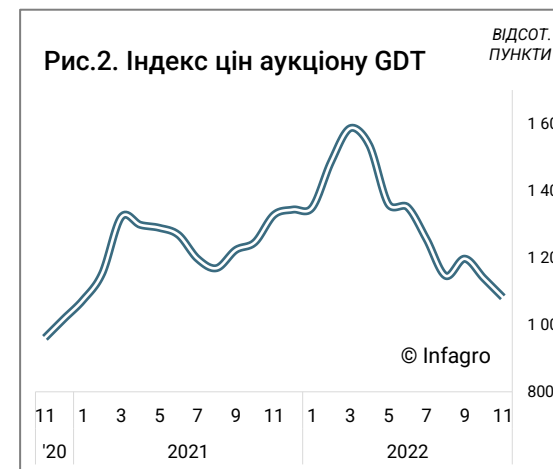
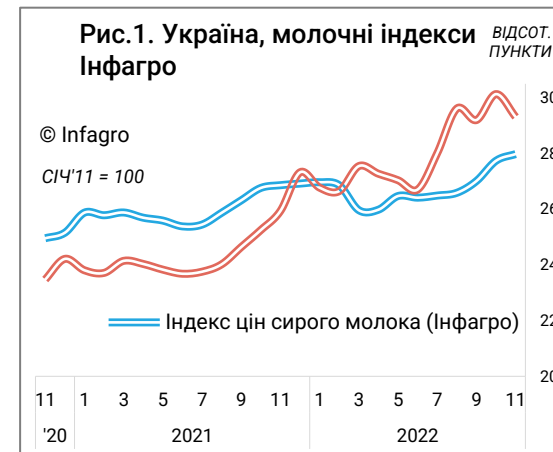
Другий етап включає проекти технічної підтримки: реконструкція ферм, розмінування сільгоспугідь, закупівля племінного скота та надання сервісних послуг агропідприємствам.

Третій етап безпосередньо формуватиме молочну галузь України. Великі зусилля та інвестиції будуть спрямовуватись на розвиток переробки, кооперативів та будівництва навчально-дослідних та освітніх аграрних закладів.

Сподіваємось, що ЗСУ своїми Перемогами допоможе молочникам швидко дійти до третього етапу Плану Маршала!

КУРСИ ВАЛЮТ

1	EUR	1,038	USD
1	USD	36,57	UAH
1	EUR	37,93	UAH

Ринок сировини

Терористичні атаки країни-агресора для пошкодження функціонування критичної інфраструктури продовжуються. Повноцінне енергетичне забезпечення сьогодні є ключовим питанням і для української молочної галузі.

Останній масований ракетний обстріл спричинив серію зупинок молочних заводів, що призвело до затримок поставки та переробки сирого молока.

Попри те, сектор намагається мінімізувати ризику, купує додаткові генератори та оптимізує виробничі процеси.

В листопаді цінові питання прогнозовано відійшли на задній план, ринок збалансувався за рахунок зниження в першу чергу зовнішнього попиту.

Позитивна операційна маржа виробництва сирого молока дозволяє виробникам зменшувати темпи зниження пропозиції для 2022 року порівняно з

минулим сезоном. Цей тренд підтверджується щомісячним оновленням статистичних оцінок.

Згідно з офіційними даними Держстату, виробництво молока в країні за січень-жовтень склало 6,6 млн. тонн, що на 12,4% менше показника за аналогічний період минулого року. С/г підприємства продовжують демонструвати більш позитивну динаміку, зниження до минулого року становить -5,2%.

Оцінки по виробництву молока в областях де не проходять воєнні дії, складають 5,2 млн. тонн, де проходили та/або проходять воєнні дії - 1,4 млн. тонн.

За даними Держстату, поголів'я корів в Україні на 1 листопада становило 1,4 млн. голів, що на 14% нижче показника минулого року на аналогічну дату (-8,4% для с/г підприємств).

По поголів'ю також є оцінки по областях де не проходять воєнні дії - 1127 тис. голів (80,4%), та де проходили та/або проходять воєнні дії - 274 тис. гол. (19,6%).

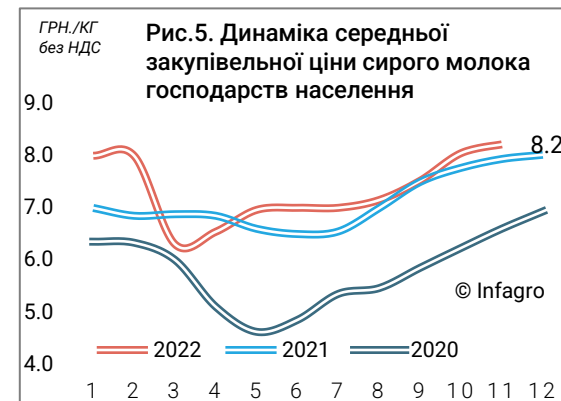
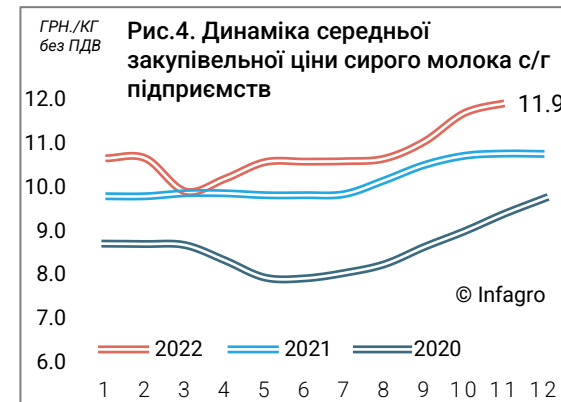
За результатами листопада, вартість сирого молока продовжила зростати, при цьому темпи росту поступались вересню і жовтню через стабілізацію ринку.

Сировина с/г підприємств у звітному місяці підвищилась до рекордного середнього рівня 11,9 грн/кг без ПДВ. Молоко населення в середньому зросло до 8,2 грн/кг (рис.4, 5).

Вторинний ринок сировини миттєво реагував на зупинки виробництва - спостерігалось одночасне падіння попиту і цін. Останніми днями ситуація стабілізувалась, кількість операцій збільшилась.

В кінці листопада діапазон заготівельних цін для молока с/г підприємств переважно складав 11,3-12,5 грн/кг без ПДВ. Середня ціна для населення в основному знаходилась в діапазоні 7,5-9,0 грн/кг без ПДВ.

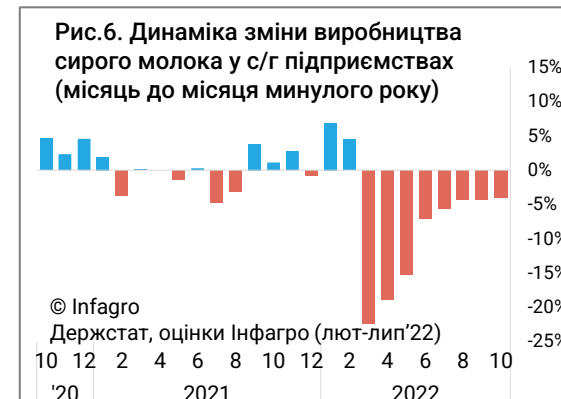
Висока вірогідність того, що поточні цінові значення залишаться актуальними як мінімум до кінця грудня.

Таблиця 1. Заготівельні ціни на сире молоко по регіонам і категоріям підприємств у кінці листопада 2022 року, грн./кг

РЕГІОН	С/г підприємства, без ПДВ						Населення, без ПДВ		
	вищий ґатунок, екстра			1 ґатунок			1 ґатунок		
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.
Україна	11,80	12,50	12,15	11,25	11,90	11,58	7,40	9,00	8,20
Захід	11,80	12,50	12,15	11,10	12,00	11,55	7,50	9,00	8,25
Центр-Північ	11,80	12,50	12,15	11,40	11,90	11,65	7,50	9,00	8,25
Схід-Південь	11,60	12,50	12,05	11,00	11,70	11,35	7,25	9,00	8,13

Джерело: моніторинг Інфагро

Свіжі молокопродукти

У другій половині листопада мало хто з виробників свіжих молокопродуктів міг похвалитися збільшенням продажів. Навпаки, регулярні обстріли енергетичної інфраструктури призвели до зниження торговельної активності. Споживачі не впевнені в завтрашньому дні, економлять. Спостерігається навіть чергова міграційна хвиля.

Попри слабкі продажі, виробники все ж таки намагаються поступово підвищувати ціни на продукцію, посиляючись на збільшення собівартості. В кінці листопада провідні оператори пропонують свіжі молочні продукти в мережі за наступними цінами:

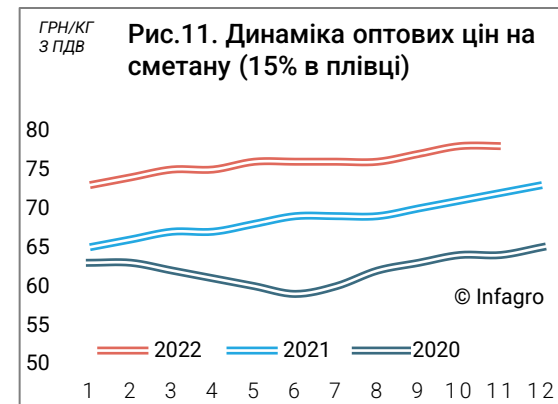
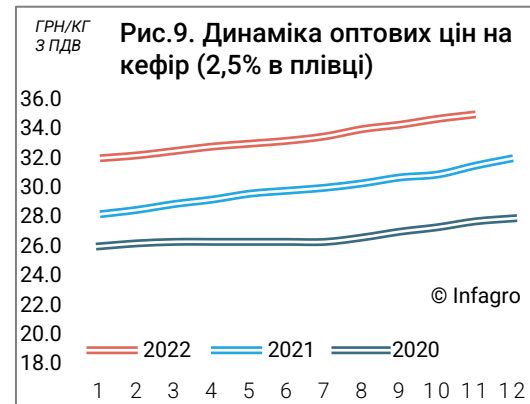
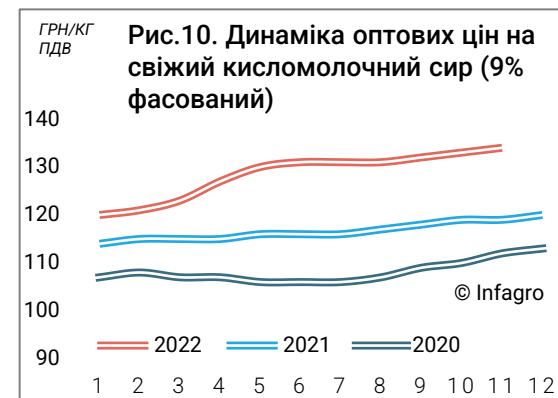
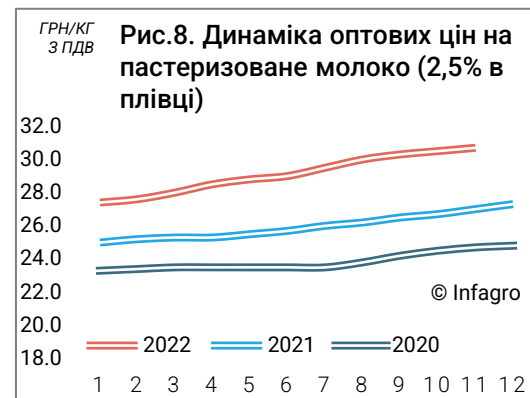
молоко 2,5%, плівка – 29,5 - 32,5 грн/л
кефір 2,5%, плівка – 34,0 - 36,0 грн/л
сметана 15%, плівка – 75 - 80 грн/кг
сир свіжий к/м 9% – 128 - 139 грн/кг

Але все таки ряд компаній не відмовляється від акційних розпродажів, щоб утримати обсяги реалізації, молоко переробляти потрібно, а експортна альтернатива зараз не найкраща.

У листопаді продажі свіжих молокопродуктів залишилися приблизно на рівні попереднього місяця, в перерахунку на сире молоко біля 84 тис. т. Цей показник приблизно на 22% менший в порівнянні з минулим роком (рис. 7).

Припускаємо, що молока в листопаді розлили біля 30 тис. т, кисломолочні продуктів випустили 26-27 тис. т, а виробництво свіжих сирів складе приблизно 5,6 тис. т.

Сподіватися на збільшення продажів у грудні поки не бачимо підстав. Але все таки це може статися, якщо припиняться масові обстріли території України, у що в Україні зараз вже мало хто вірить.

Масло

Подальше падіння цін на масло на світових ринках і європейському зокрема, вкрай негативно відображається на стані українського ринку. Зовнішній попит та ціни на український товар суттєво знизились. Укладається значно менше експортних контрактів, що впливає на накопичення складів на внутрішньому ринку. У такій ситуації знижуються і ціни угод для внутрішнього ринку.

Європейське масло вже продається за цінами біля 5500 USD/т. Тому сподіватися, що за українське трейдери будуть платити 5800 USD/т, як пару тижнів назад, не варто. Повезло тим продавцям, які раніше насмілилися підписати довгі контракти. Припускаємо що найближчим часом імпортери будуть пропонувати за наш товар не більше 5300 USD/т. По такій же ціні, а то і дорожче, масло можна продавати на пострадянський Кавказ, у першу чергу в Азербайджан. Тому зимою географія українського експорту буде змінюватися, Європа вже не буде основним імпортером. Та і обсяги зовнішніх продажів суттєво знизяться.

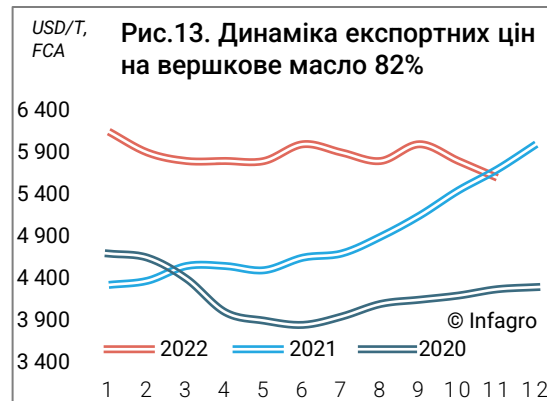
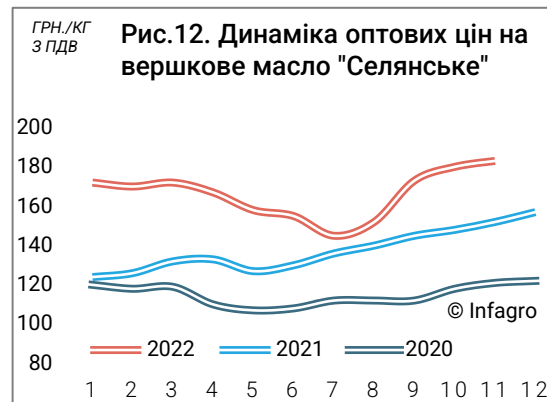
Селянське масло не так стрімко падає в ціні, молдаванам досі експортують його по 4700-4900 USD/т.

Внутрішні ціни на селянське масло також майже весь листопад стабільні, продають його здебільшого по 175-190 тис. грн/т. А от масло 82% продовжує дешевшати через гірші експортні можливості. Ринковою вважається ціна 215-230 тис. грн/т. Проте навіть при таких розкладах виготовляти високожирне масло

вигідніше ніж селянське.

Стримувати подальше падіння цін на масло буде скорочення його виробництва. Казеїнщики закривають сезон через невідгідні ціни, з реалізацією суміжного сухого знежиреного молока також проблеми. Продажі сирних продуктів також падають. Допускаємо, що воно знизиться до рівня біля 5000 т, що на 14% менше торішнього показника. В грудні випуск масла ще більше впаде.

Також сумнівними стають прогнози (в попередніх оглядах) щодо суттєвого збільшення випуску спредів в четвертому кварталі через збільшення зовнішніх продажів. На світових ринках молочні жири суттєво подешевшали і попит на більш дешеві заміники масла знизиться. Проте в листопаді випуск спредів та рослинно-вершкових сумішей все таки зріс до рівня біля 3 тис. т.

Сухе молоко

Світові ціни на сухе молоко, як і на більшість інших біржових товарів, продовжують знижуватися. Оскільки внутрішнє споживання цієї сировини в поточному році знизилось суттєво, ціни на даний товар формуються в основному за рахунок експорту. Тобто сухе молоко продовжує дешевшати як при поставках на зовнішні ринки, так і на внутрішній.

Навіть в країні ЄС продати сухе знежирене молоко по 2700 USD/т уже складно. Для Азії трейдери пропонують ще нижчі ціни. Але такі ціни українські виробники вже вважають невідгідними з урахуванням зниження вартості суміжного масла. Багато операторів розглядають варіант припинення роботи сушок в умовах, що склалися. Такі наміри посилюють негативний вплив на ринок сировини.

Внутрішні ціни на СЗМ під впливом зниження експортних продовжують падати. На ринку озвучуються пропозиції з цінами на рівні 110-120 тис. грн/т.

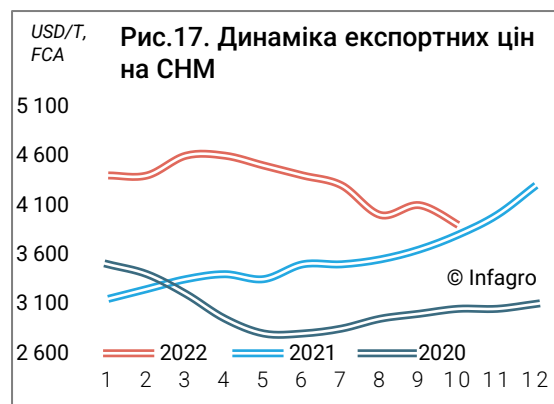
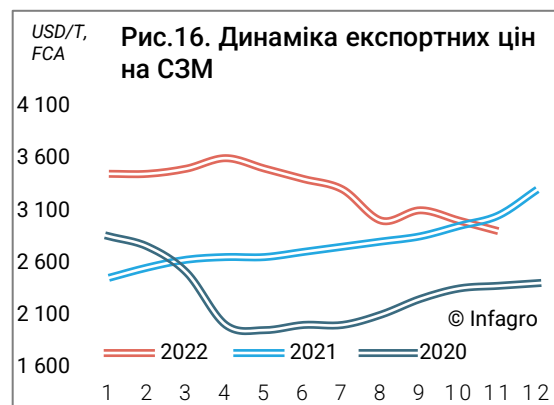
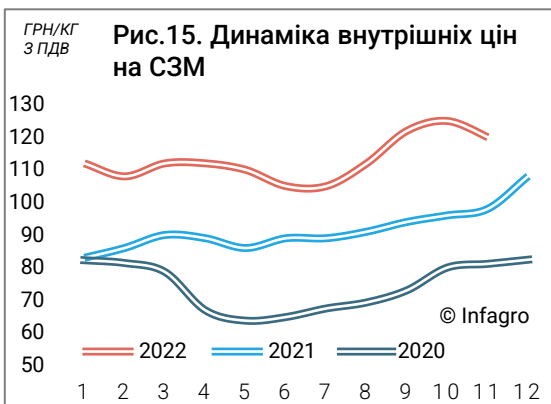
Якщо виробництво сухого молока дійсно суттєво скоротиться, то подальше зниження цін значним не буде.

Падає ціна і на сухе незбиране молоко. На експорт його продають по 3700-3900 USD/т. На внутрішньому ринку СММ пропонується по 160-170 тис. грн/т.

З урахуванням зниження рентабельності та сезонного скорочення пропозиції сировини, виробництво сухого молока продовжує скорочуватися. Але припускаємо, що у листопаді заводи ще могли насушити СЗМ біля 3 тис. т, що значно більше, ніж торік (рис. 18). В грудні активність сушильщиків буде значно нижчою, навіть якщо обстріли інфраструктури припиняться.

Продовжує падати і випуск сухого знежиреного молока. В листопаді виробництво СМ склало біля 700 т.

В зимові місяці виробництво сухого знежиреного молока, можливо, далі падати і не буде, якщо у лідера ринку будуть працювати контракти по кошерному товару з Ізраїлем.

Сироватка

Ситуація на ринку сироватки не покращується, світові ціни стрімко падають, попит на український товар вкрай обмежений.

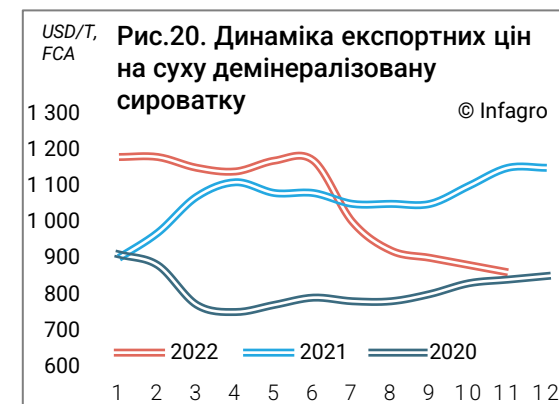
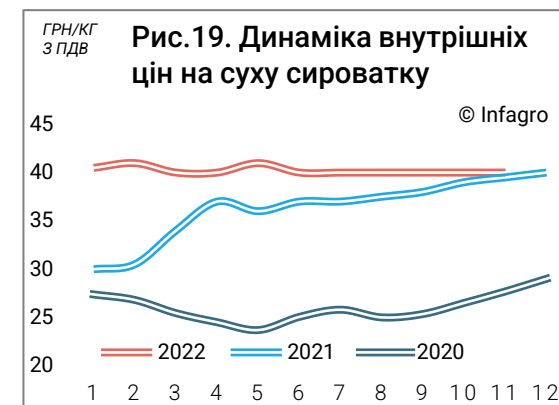
На внутрішньому ринку ціни поки що тримаються на стабільному рівні, але продати великі обсяги вкрай складно. «ВІПи» ще платять за товар 40-43 тис. грн/т. Трейдерська ціна становить поки що, як і раніше, 36-39 тис. грн/т.

Не виключено, що і внутрішні ціни на сироватку впадуть, але вже під кінець року, найближчим часом її кондитери та консервні комбінати будуть закуповувати ще більш менш активно під новорічні свята.

Експортні ціни на сироватку вже наближаються до мінімуму за останні три роки. Все частіше трейдери озвучують ціни попиту нижче 800 USD/т. Якщо купують для кормових цілей, то кажуть що можуть платити тільки 700 доларів. Проте провідні продавці ще не погоджуються віддавати товар дешевше 850 USD/т.

По мірі зниження активності сироварів, випуск сироватки також скорочується. За попередніми оцінками, в листопаді насушили приблизно 3,2 тис. т продукції, що на 19% менше показника за аналогічний місяць минулого року (рис. 21).

У грудні виробництво сироватки буде продовжувати скорочуватися.

Сир

Незважаючи на війну, сировари все таки розраховують на збільшення продажів своєї продукції у грудні, вважаючи, що українці навіть в таких умовах будуть святкувати новорічні та різдвяні свята. Проте це може відбутися тільки на внутрішньому ринку, а от з експортом можуть виникнути проблеми. Європейські імпортери суттєво знижують ціни попиту, і експорт сиру в ЄС знову може стати не вигідним.

Якщо експортні ціни впадуть, то для внутрішнього ринку виробники можуть знову збільшити прайси в розрахунку на активізацію споживчого попиту. Провідні виробники вже в кінці листопада пропонують мережам традиційні сорти сиру по 245-260 грн/кг, а дистриб'юторам – по 210-230 грн.

Хочеться знову зазначити, що підняття цін при нинішній рентабельності досить хибне рішення. Особливо не варто так робити в умовах зниження експортних цін. Прийдеться суттєво скорочувати виробництво.

В Європі стрімко падають ціни на сир. Зрозуміло, що якщо там Гауда зараз продається по 4300 USD/т, то імпортери не будуть платити за український сир 4400 USD/т, як це було місяць тому. В кращому випадку, продавці можуть розраховувати на ціну біля 4000 USD/т. Це значно нижче внутрішньої ціни і можливо навіть менше собівартості. Тобто з такою кон'юнктурою експорт в ЄС може скоротитися до мінімальних обсягів. А от продажі в Казахстан залишаються досить

вигідними, імпортери досі платять понад 5000 USD/т FCA. Але розраховувати, що ціни довго будуть утримуватися на такому рівні не варто, казахи прекрасно розуміють, що відбувається на світових ринках, і будуть працювати на зниження цін українського сиру.

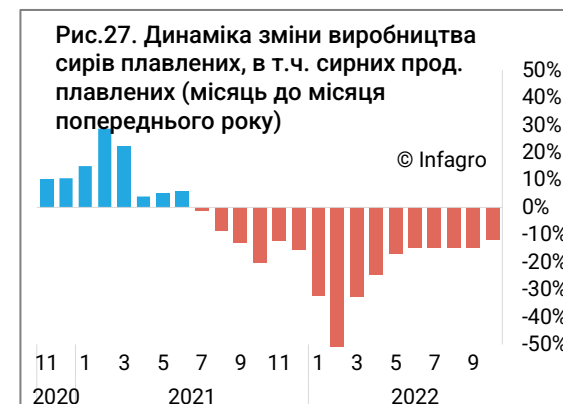
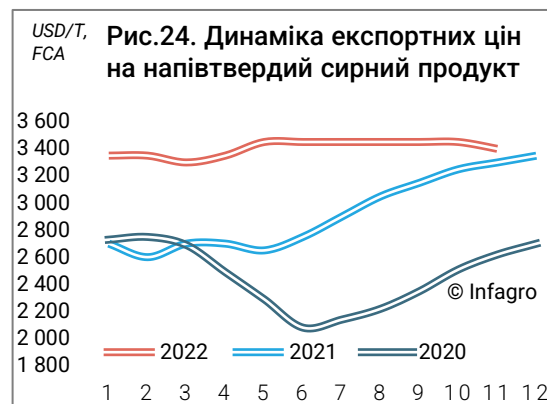
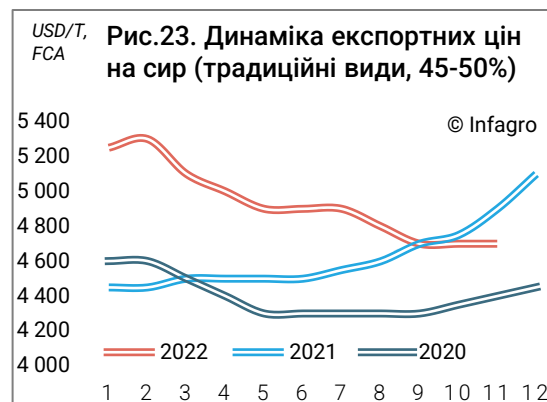
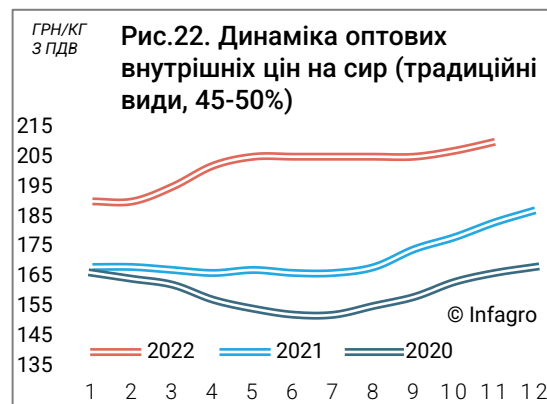
Експортерам можливо також прийдеться поступитися ціною і на сирний продукт, за який казахи поки що платять 3300-3500 USD/т.

Зважаючи на рівень цін, який формується в Європі, не виключаємо відновлення імпорту європейських сирів. Бо ж уже зараз собівартість закупок Гауди (не брендової в евороблоках) становить менше 200 тис. грн/т. Мережі добре вміють рахувати, і скоріш за все зроблять відповідні висновки явно не на користь вітчизняного виробника.

В умовах ймовірного зменшення експорту та збільшення імпорту українським сироварам, скоріш за все, прийдеться скорочувати випуск продукції. А поки що виробництво донедавна було стабільним. За приблизними оцінками, у листопаді випуск сичужних сирів склав 5,2 тис. т, що на 14% менше минулорічного показника (рис. 25).

Виробництво сирних продуктів в поточному році значно менше, ніж в минулому. В листопаді їх випустили біля 2,2 тис. т.

В грудні виробництво сирів може ще трохи зрости, далі прогнозуємо падіння.

Консерви

Для виробників консервів зараз відмінний період на відміну від інших напрямків молочної промисловості країни. Зріс внутрішній попит напередодні свят, ще не закінчився активний експорт, сировина точно не подорожчала. В таких умовах комбінати навіть дозволяють собі дещо збільшувати ціни.

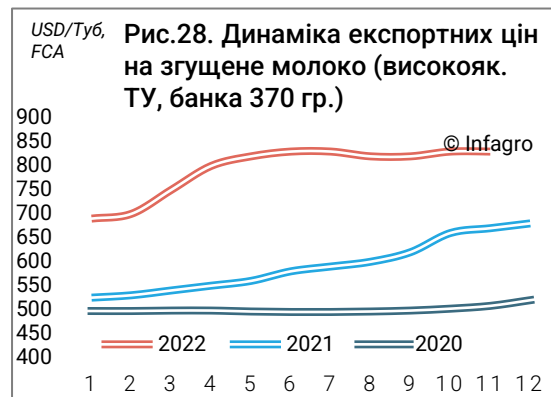
На внутрішньому ринку в кінці листопада справжнє згущене молоко пропонується в опті здебільшого по 36-40 грн/банка (370 г). Ціни на молоковісний продукт стартують з 29 грн.

На експорт справжні консерви пропонують по 86-90 центів за банку, а продукцію ТУ по 65-68 центів.

Подальше подорожчання консервів малоімовірно. Період активної торгівлі товаром закінчиться через пару тижнів.

За рахунок підвищеного попиту, виробництво згущеного молока донедавна зростало. У листопаді комбінати могли виготовити 4,7-5,0 тис. т консервів.

Вже з грудня слід розраховувати на зміну тренду, виробництво згущеного молока почне скорочуватися.

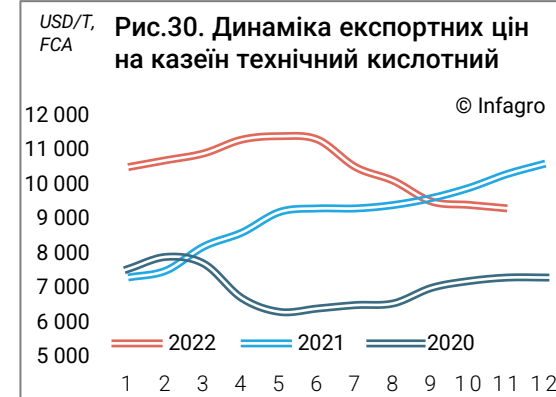
Казеїн

Цієї зими, на відміну від минулої, виробники казеїну будуть набагато пасивнішими. Через дорожнечу енергоносіїв та нижчі ціни, рентабельність напрямку значно гірша.

І дійсно, останнім часом дрібним заводам за технічний казеїн трейдери не хочуть платити навіть 9000 USD/т. Провідним операторам якщо дають 9400 USD/т, то це вважається дуже добре. Слід зазначити, що лідер українського ринку почав випускати харчовий казеїн, за нього імпортери можуть платити навіть більше 10000 доларів. Проте великі обсяги не купують.

Зважаючи на несприятливу ринкову кон'юнктуру, випуск казеїну падає. Дopusкаємо що вже в листопаді насушили лише біля 400 т товару, що менше, ніж торік (рис. 31).

У грудні-січні показники будуть ще скромнішими.

Загальні тенденції

Світовий ринок очікувано продовжує рухатись вниз. Хоча цінове падіння вже фіксується не по всім позиціям, як це було раніше, але тренд очевидний.

В Європі ситуація мало змінилась. Ціни на готову продукцію падають, у той час як на сировину вони тільки починають зменшуватися, вимагаючи від переробників балансування між ціноформуванням і прибутковістю.

Поки що, в своєму останньому моніторингу Vesper показав їх на наступних рівнях: молоко – стабільний рівень 56 – 57 євро/100 кг, вершки зросли більш помітно, 7800 – 8100 євро/100 кг.

В такій ситуації фермери не поспішають скорочувати виробництво, скоріше навпаки. Згідно оцінок європейських аналітиків, пропозиція молока в ЄС все ще зростає: показники деяких великих країн-виробників цього місяця значно вищі порівняно з минулим роком. Наприклад: Німеччина +3,4%, Голландія +3,9%. У той же час окремі переробники вже почали підвищувати виплати на грудень.

Офіційні дані виробництва доступні лише за дев'ять місяців, але й тут тренд очевидний: -0,4% проти минулого року (місяцем раніше було -0,6%).

Відповідні зміни демонструє і статистика виробництва молокопродуктів – всі основні показники покращилися в порівнянні з минулим місяцем (спад сповільнився), табл. 2.

Протягом звітної місяця трохи пришвидшився і експорт. Але, звичайно, з мінуса вже вийти в цьому році не вдасться (табл. 3).

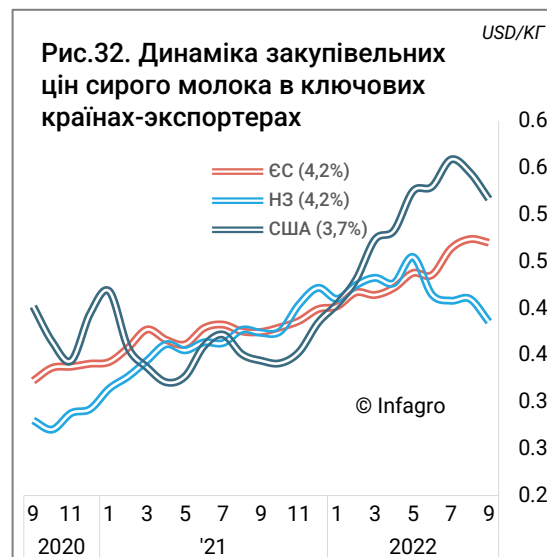
Виробництво молока в США теж зростає, і за десять місяців показник вдалося вивести в нуль в порівнянні з минулим роком. Тобто баланс в регіоні також зміщений за рахунок пропозиції.

В Океанії спад цін характерний не для всіх продуктів, хоча попит особливо не покращився. Скоріше тут відіграє роль зменшена пропозиція. На піку сезону виробництво молока так і не вийшло навіть на рівень минулих років. З початку сезону по жовтень надої в Новій Зеландії знижені на 3,6% в порівнянні з минулим роком, в Австралії на 6%.

Останні торги GDT теж відобразили зміну настроїв ринку – підвищення загального індексу на 2,4%, до 3623 USD/т, за рахунок сухого молока і ОМЖ.

Таблиця 2. Виробництво молокопродуктів в ЄС

ТОВАР	Січ-верес, тис. т	2022 до 2021
Масло	1 357,2	-0,7%
СЗМ	999,7	-1,1%
СНМ	418,6	-5,3%
Сир	6 893,1	-0,8%

Таблиця 3. Експорт молокопродуктів в ЄС

ТОВАР	Січ-верес, тис. т	2022 до 2021
Масло	128,4	-8,0%
СЗМ	517,4	-15,0%
СНМ	179,6	-20,0%
Сир	698,5	-3,0%
Сух сироватка	458,7	-11,0%
Казеїн/-ати	62,0	-5,0%

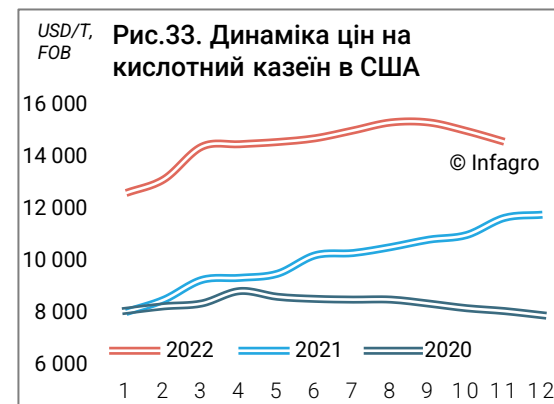
Казеїн

На ринку казеїну спостерігаються різнонаправлені тренди.

В Європі ціна зросла, в Океанії, навпаки просіла. В США відмічаються зміни в обидва боки.

За даними Vesper, на минулому тижні європейський кислотний казеїн торгувався на рівні 14560 USD/т, новозеландський товар пропонується на рівні 13400 USD/т.

За даними USDA, на ринку США кислотний казеїн торгується в межах 14315 – 14870 USD/т, сичужний – на рівні 12645-13650 USD/т.

Масло

Світовий ринок масла зберігає тренди, що намітилися раніше (табл. 4 – 6).

В Європі, хоч і є певне зростання продажів перед святами (переважно роздрібна фасовка в ритейлі), проте недостатній попит на промисловий товар не дозволяє вирівняти баланс. Більш того, підтверджується тенденція, про яку ми згадували раніше – перехід на дешеві альтернативи, як це було кілька років тому в період занадто високих цін.

Так, Trigona фіксує, що попит ритейлу в Німеччині в жовтні змістився з масла (-12.4%) до маргаринів (+9.1%).

Відповідно, при все ще достатньо активному виробництві, запаси зменшуються повільно і тиснуть на ціни.

Впливає на ціноформування і помітна різниця з конкурентами.

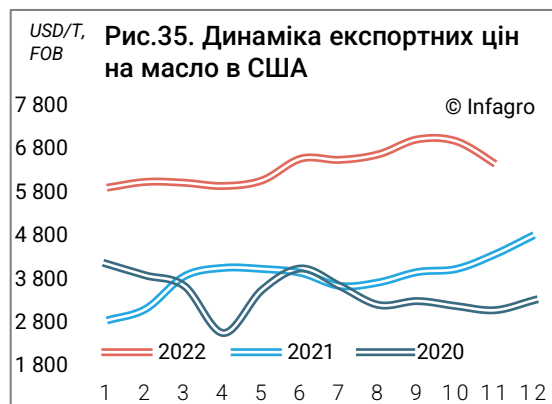
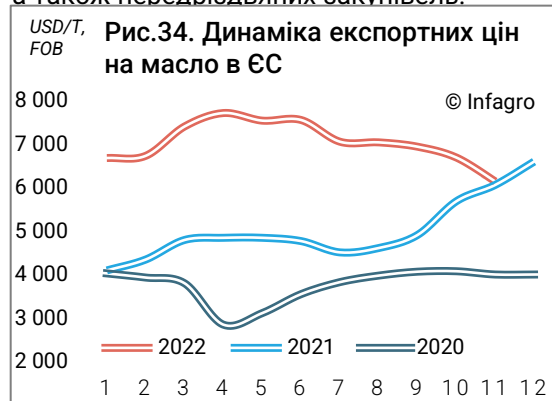
Все ще на порядок дешевше пропонується новозеландське масло (табл. 4). Товар з Латинської Америки зараз коштує приблизно 5250 USD/т, індійське масло – трохи більше 5400 USD/т.

Тобто продукт із Океанії залишається одним із найбільш привабливих для покупців. І він також дешевшає, хоч і не так стрімко. Оператори кажуть про недостатній попит. Хоча, мабуть і пропозиція не на тому рівні, на якому вона буває традиційно в пік сезону. Тому можна говорити про відносну збалансованість ринку і, можливо, сповільнення цінового спаду в

перспективі.

Результати останніх торгів GDT відображають поточні тенденції – несуттєве зниження або зростання котирувань на контракти дальніх періодів (табл. 6).

Несуттєвий ціновий спад зафіксовано на ринку США (табл. 4). Незважаючи на збільшення доступної сировини і, відповідно, активного виробництва, баланс вирівнюється за рахунок підвищених продажів перед Днем Подяки, а також передріздвяних закупівель.

Таблиця 4. Світові ціни на вершкове масло, USD/т

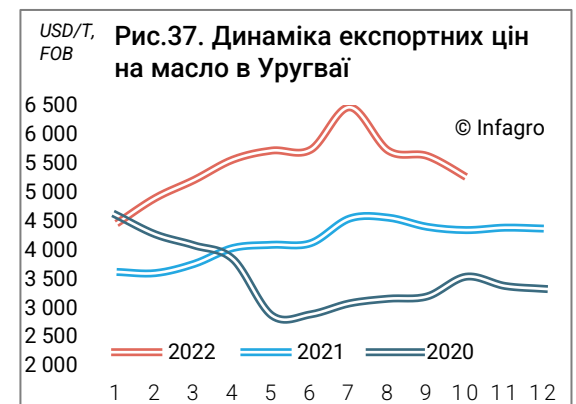
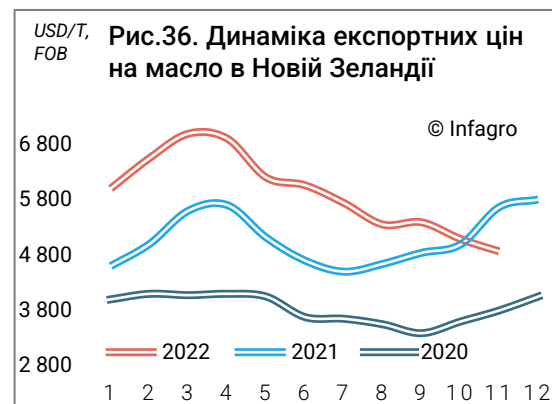
	кінець листопада			середина листопада			vs, USD	vs, %
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.		
Західна Європа (FOB)	5 800	6 300	6 050	6 050	6 450	6 250	-200	-3,2%
Океанія (FOB)	4 750	4 900	4 825	4 800	5 000	4 900	-75	-1,5%
США, grade AA, Чикаго (CME)	6 445	6 445	6 445	6 455	6 455	6 455	-10	-0,2%

Таблиця 5. Ціни на масло в деяких країнах Європи, EUR/т, EXW без ПДВ

	актуальна ціна		тиждень -2		місяць -1		vs, %	
	дата	серед.	серед.	vs, EUR	серед.	vs, EUR		
Німеччина	30.11.22	5 990	6 125	-135	-2,2%	6 675	-685	-10,3%
Франція	26.11.22	6 845	7 235	-390	-5,4%	7 280	-435	-6,0%
Нідерланди	30.11.22	5 600	5 900	-300	-5,1%	6 400	-800	-12,5%
Польща	23.11.22	6 300	6 350	-50	-0,8%	6 625	-325	-4,9%

Таблиця 6. Результати торгів GDT 15.11.22, USD/т FAS

дата		Масло				Молочний жир			
		середня ціна	минулі торги	vs, USD	vs, %	середня ціна	минулі торги	vs, USD	vs, %
Гру.22	1-й контракт	4 900	4 930	-30	-0,6%	5 685	5 725	-40	-0,7%
Січ.23	2-й контракт	4 795	4 853	-58	-1,2%	5 733	5 550	183	3,2%
Лют.23	3-й контракт	4 805	4 815	-10	-0,2%	5 699	5 591	108	1,9%

Сухе молоко

З сухим молоком ситуація неоднозначна. Цінові тренди відрізняються залежно від регіону (табл. 7-9).

На ринку ЄС попит на сухе молоко слабкий, і схоже, найближчим часом таким і залишатиметься. Навіть опускаючи ціну, пропозиція не зустрічає відповідного попиту. З початком святкового періоду активність торгівлі знизиться ще більше. Також оператори кажуть, що не слід очікувати і алжирські закупки (ONIL) найближчим часом.

З іншого боку, при нинішній ціні європейське СЗМ вже виглядає привабливіше, ніж новозеландський продукт (табл. 7), а також товар із Латинської Америки (трохи більше 3400 USD/т) і навіть в порівнянні із суттєво подешевшавшим молоком із Індії (близько 3200 USD/т).

А от європейське СММ, навіть після помітного цінового спаду, виглядає малопривабливо для потенційного покупця зовнішнього ринку. Та й продажі внутрішнього ринку теж малоактивні.

В кінці листопада європейське сухе молоко торгувалося в наступних діапазонах: СЗМ харчової якості вже оцінюється на рівні 2900 – 3200 USD/т. Ціна на кормовий товар стартує від 2800 USD/т. Ціна незбираного молока 4300 – 4800 USD/т FOB Північна Європа.

В Океанії ціни укріпились і на знежирене молоко, і на незбиране. З погіршенням ситуації з надоями і їх сезонного

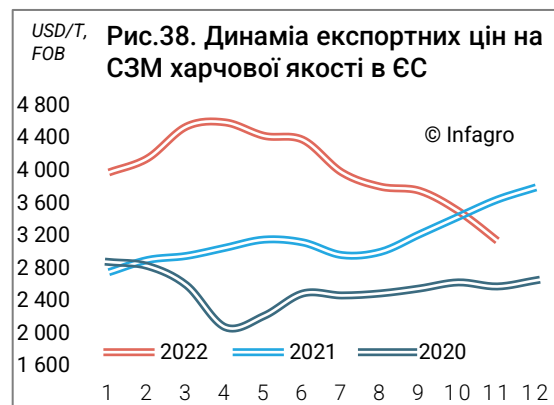
зниження, підсилюється фактор невизначеності перспектив ринку. В таких умовах покупці дещо активізувалися, але переважно для закупок на найближчі періоди, не відмовляючись повністю від політики вичікування.

Останні торги GDT також демонструють зміну трендів на обидва товари (табл. 9).

Незважаючи на падіння продажів до Китаю (за десять місяців відвантаження СЗМ і СММ з НЗ до цієї країни впали на 20% і на 16,6%, відповідно), попит інших країн частково збалансував ринок Океанії.

Ринок сухого молока США характеризується невизначеністю. Чіткого цінового тренду останнім часом не відзначається. Так, ціна трохи укріпилася завдяки попиту. У той же час запаси збільшилися в умовах все ще активного виробництва. Тому продавці погоджуються на цінові уступки.

На останніх торгах Чиказької біржі 30 листопада СЗМ котирувалось по 2995 USD/т EXW, на 150 долл дешевше, ніж два тижні тому.

Таблиця 7. Світові ціни на сухе молоко, USD/т

СЗМ	кінець листопада			середина листопада			vs, USD	vs, %
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.		
Західна Європа (FOB)	2 900	3 200	3 050	3 100	3 350	3 225	-175	-5,4%
Океанія (FOB)	3 050	3 100	3 075	2 950	3 000	2 975	100	3,4%
США* (FOB West)	3 175	3 350	3 263	3 075	3 275	3 175	88	2,8%

СММ	кін.			серед.			vs, USD	vs, %
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.		
Західна Європа (FOB)	4 300	4 800	4 550	4 450	4 950	4 700	-150	-3,2%
Океанія (FOB)	3 300	3 400	3 350	3 100	3 300	3 200	150	4,7%
США (FOB West)	5 300	5 500	5 400	5 180	5 620	5 400	0	0,0%

* - EXTRA GRADE and GRADE A

Таблиця 8. Ціни на сухе молоко в деяких країнах ЄС, EUR/т, EXW без ПДВ

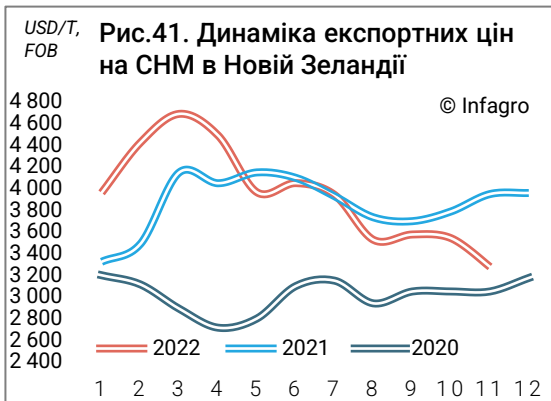
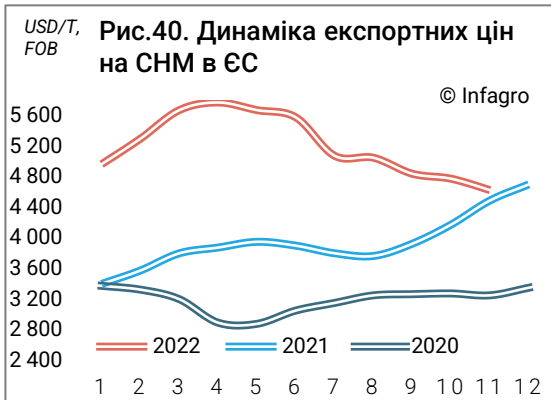
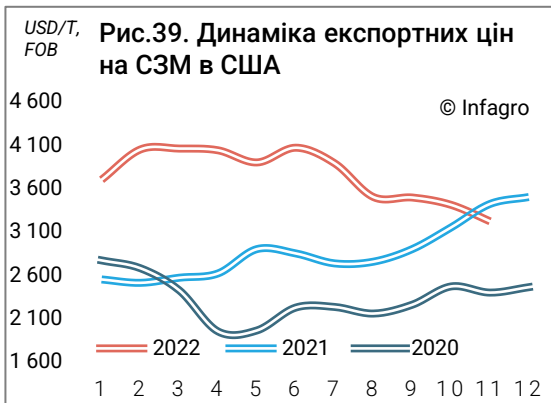
СЗМ	дата	актуальна ціна		тиждень -2		місяць -1		
		серед.	серед.	vs, EUR	vs, %	серед.	vs, EUR	vs, %
Німеччина	30.11.22	2 700	2 885	-185	-6,4%	3 005	-305	-10,1%
Нідерланди	30.11.22	2 800	2 900	-100	-3,4%	3 150	-350	-11,1%
Польща	23.11.22	3 000	3 000	0	0,0%	3 300	-300	-9,1%

СММ	дата	серед.		vs, EUR		vs, %		
		серед.	серед.	vs, EUR	vs, %	серед.	vs, EUR	vs, %
Німеччина	30.11.22	4 450	4 795	-345	-7,2%	4 930	-480	-9,7%
Нідерланди	30.11.22	4 150	4 300	-150	-3,5%	4 670	-520	-11,1%
Польща	23.11.22	4 350	4 550	-200	-4,4%	4 800	-450	-9,4%

СЗМ Німеччина та Нідерланди - кормова якість, СММ Польща - харчова якість

Таблиця 9. Результати торгів GDT 15.11.22, USD/т FAS

дата	1-й контракт	СЗМ				СММ			
		середня ціна	минулі торги	vs, USD	vs, %	середня ціна	минулі торги	vs, USD	vs, %
Гру.22	1-й контракт	3 078	2 970	108	3,5%	3 411	3 261	150	4,6%
Січ.23	2-й контракт	3 051	2 963	88	2,9%	3 378	3 283	95	2,8%
Лют.23	3-й контракт	3 048	2 954	94	3,1%	3 396	3 291	105	3,1%

Сироватка

В більшості випадків ціни на суху сироватку теж знижуються (табл. 10, 11).

В Європі помітно подешевшав харчовий товар, ціна кормового змінилась несуттєво.

Оператори не можуть охарактеризувати попит однозначно. Непогані внутрішні продажі на найближчі періоди, тоді як експорт сповільнився. В той же час виробництво активне. Тому баланс все ж переважає в бік пропозиції.

Зараз, в кінці листопада, в більшості країн ЄС при зовнішніх продажах харчової сироватки ціна коливається в межах 1050 – 1150 USD/т.

По нижньому рівню діапазону пропонується польський продукт - 1050

Таблиця 10. Світові ціни на суху сироватку, USD/т

	кінець листопада			середина листопада			vs, USD	vs, %
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.		
Західна Європа (FOB)	1 050	1 150	1 100	1 185	1 290	1 238	-138	-11,1%
США (FOB)	950	990	970	950	990	970	0	0,0%

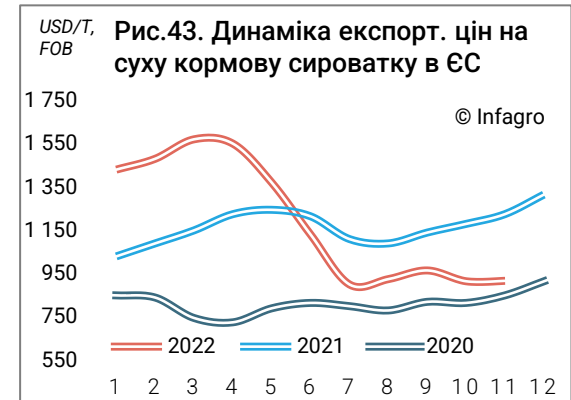
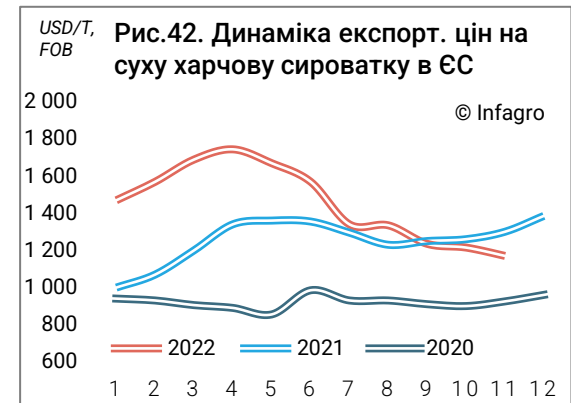
Таблиця 11. Ціни на суху сироватку в деяких країнах ЄС, EUR/т, EXW без ПДВ

	актуальна ціна	дата	серед.	тиждень -2		місяць -1		
				серед.	vs, EUR	vs, %	серед.	vs, EUR
Німеччина (feed)	30.11.22	880	880	0	0,0%	880	0	0,0%
Франція (feed)	26.11.22	875	950	-75	-7,9%	950	-75	-7,9%
Нідерланди (feed)	30.11.22	890	890	0	0,0%	890	0	0,0%
Польща (food)	23.11.22	1 000	1 075	-75	-7,0%	1 150	-150	-13,0%

USD/т. Європейський кормовий товар стартує в ціні від 900 USD/т.

Ринок сухої сироватки виглядає стабільним в США – ціни протягом місяця практично не змінювалися. Виробництво тут теж активне, але за рахунок продажів все ж вдається не накопичувати склади.

Зараз ціни і на кормовий товар, і на харчовий залишаються на рівні місячної давності: на харчовий товар – в основному стартують від 950 дол, на кормовий товар – в діапазоні 650 – 770 USD/т.

Сир

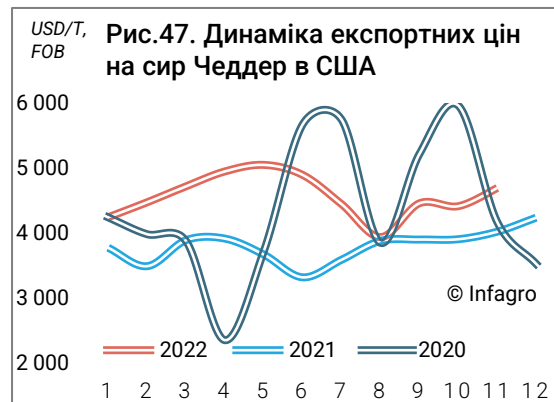
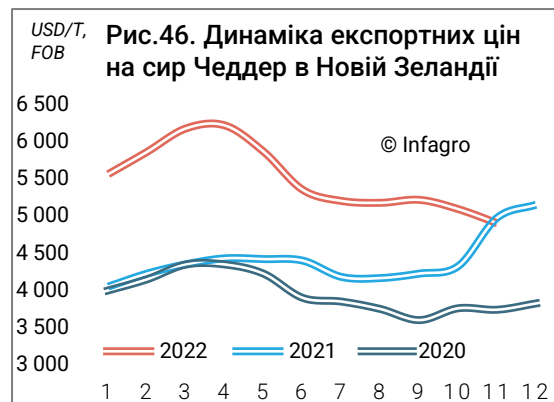
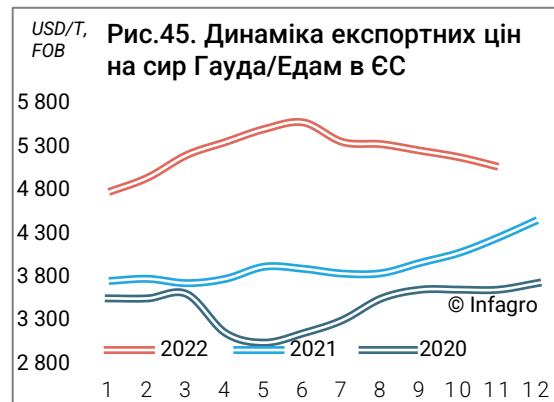
Ринок сирів теж продовжує демонструвати спадаючі тренди (табл. 12, 13).

В Європі зниження цін на найпопулярніші в торгівлі позиції прискорилося. Попит слабкий як для передсвяткового періоду. І розпродати запаси після нього вже точно буде важче. Тому продавці все ж йдуть на поступки, незважаючи на значне зниження прибутковості. В кінці листопада найбільш розповсюджені в торгівлі європейські сири продаються в наступних цінових рамках: Гауда – 4500 – 5000 USD/т, Чеддер – 4900 – 5350 USD/т (табл. 12). Є трохи дешевші пропозиції на споті.

В Океанії сир теж продовжує дешевшати. Хоча в нинішній ситуації з сировиною сир – не пріоритетний напрямок для переробки. Тим не менш, в умовах недостатньо активного попиту, оператори йдуть на цінове зниження. Останні торги GDT теж демонструють зниження котирувань на Чеддер – на 1,3% до 4746 USD/т.

Ринок сирів США традиційно нестабільний. Після суттєвого цінового стрибка бачимо такий же стрімкий спад. Виробництво в передсвятковий період було і залишається активним. З іншого боку, оператори кажуть про непоганий попит як ритейлу, так і харчового сектору.

На останніх торгах Чиказької біржі 30 листопада товар котирувався на рівні 4550 дол/т, на 300 дол дешевше, ніж два тижні тому.

Таблиця 12. Світові ціни на сири, USD/т

	кінець листопада			середина листопада			vs, USD	vs, %
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.		
Західна Європа (Гауда/Едам)	4 700	5 300	5 000	4 900	5 350	5 125	-125	-2,4%
Західна Європа (Чеддер)	4 900	5 350	5 125	4 900	5 400	5 150	-25	-0,5%
Океанія (Чеддер)	4 650	5 050	4 850	4 700	5 200	4 950	-100	-2,0%
США (Чеддер блок, Чикаго CME)	4 550	4 550	4 550	4 860	4 860	4 860	-310	-6,4%

Таблиця 13. Ціни на сир в деяких країнах ЄС, EUR/кг, EXW без ПДВ

	актуальна ціна	тиждень -2			місяць -1			
		дата	серед.	серед. vs, EUR	vs, %	серед. vs, EUR	vs, %	
Італія (Мілан)								
Parmigiano (12 міс.)	28.11.22	10,60	10,60	0,00	0,0%	10,60	0,00	0,0%
Grana Padano (16 міс.)	28.11.22	10,18	9,88	0,30	3,0%	9,78	0,40	4,1%
Provolone (3 місяці)	28.11.22	7,73	7,63	0,10	1,3%	7,63	0,10	1,3%
Taleggio (зрілий)	28.11.22	7,30	7,20	0,10	1,4%	7,20	0,10	1,4%
Німеччина								
Баварськ. ементаль (бр-д.)	30.11.22	7,75	7,50	0,25	3,3%	7,50	0,25	3,3%
Баварськ. ементаль (2 кг)	30.11.22	6,10	6,10	0,00	0,0%	6,10	0,00	0,0%
Гауда 48%, Едам 40% блоч	30.11.22	5,05	5,33	-0,28	-5,3%	5,35	-0,30	-5,6%
Польща								
Гауда	27.11.22	5,43	5,50	-0,07	-1,3%	5,35	0,08	1,5%
Ементаль	27.11.22	5,86	5,68	0,18	3,2%	5,68	0,18	3,2%
Моцарелла	27.11.22	4,94	5,09	-0,15	-2,9%	4,93	0,01	0,2%
Чеддер	27.11.22	5,87	5,96	-0,09	-1,5%	5,81	0,06	1,0%

Тренди. Польща

Глобальними проблемами для польського молочного сектора лишаються споживча інфляція, згенерована ростом виробничих затрат (в т.ч. енергетичних і сировинних), а також падіння експортних цін біржових молочних товарів на світовому ринку.

Ціни на кінцеву продукцію продовжують зростати, тому уряд стимулює продажі зниженням рівня ПДВ, і це дає результат.

Споживча інфляція в Польщі у листопаді сповільнилась до рівня 17,4% до р/р (жовтневий показник був на рівні 17,4%), річний ріст цін на харчі та неалкогольні напої в звітному місяці склав +22,3% р/р.

За даними Головного статистичного управління, закупівельна ціна молока у жовтні 2022 року становила 2,63 злотих/кг (фактичні показники сухих речовин), що на 4,6% вище вересня, на 59% вище жовтня 2021 року і на 79% вище жовтня 2020 року.

У доларовому відображенні вартість молока в Польщі у жовтні в середньому склала 0,54 USD/кг.

У листопаді ціни на сировину демонстрували помірне зростання переважно за рахунок сезонного збільшення сухих речовин в молоці. Актуальний діапазон закупівельних цін сировини в кінці листопада складає 2,50-2,62 злотих/кг (фактичні показники сухих речовин).

При цьому спостерігаємо значне підвищення в доларовому вираженні

через різке зміцнення злого на валютному ринку (рис. 48).

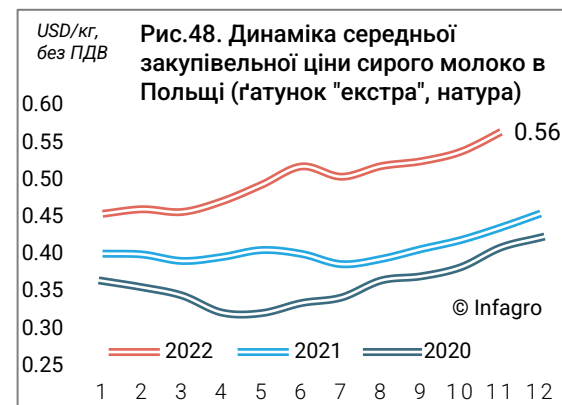
Польща продовжує нарощувати виробництво молока. В жовтні покращились показники і по іншим ключовим країнам ЄС (наприклад, по Німеччині і Нідерландах), але загальний ріст країни з початку року значно вищий середнього показника по Союзу.

Тому можемо припустити, що рівень рентабельності виробництва сирого молока в Польщі в поточному році є досить привабливим для фермерів.

За офіційними даними статистики, у жовтні обсяг сирого молока, який надійшов на переробку, був на 2,0% вище жовтня минулого року (рис. 49). Загальний обсяг надходження молока на переробку в Польщі за 10 місяців склав 10,7 млн. тонн, що на 2,1% вище за аналогічний період 2021 року.

Випуск молочної продукції в звітному місяці не поступався вересневим показникам. Так, фіксуємо зростання виробництва вершків, масла та сухого молока. Зниження спостерігалось тільки по витриманим сирам та йогуртам.

Порівняно з жовтнем минулого року динаміка залежить від категорій продукції, але загалом також бачимо нарощування темпів. Найбільші темпи росту по сухому молоку (+15%), також є помітне зростання по обробленому молоку і вершкам, кисломолочній продукції. Відзначаємо помірне зниження по сирам та маслу, а також в категорії йогуртів.

Таблиця 14. Порівняльна характеристика виробництва молокопродуктів в Польщі у жовтні 2022 року.

ТОВАР	Жовтень 2021, тис. тонн	Вересень 2022, тис. тонн	Жовтень 2022, тис. тонн	Жов.'22 до жовтня 2021, %	Жов.'22 до верес. 2022, %
Молоко оброблене (у т.ч. для подальшої переробки)	287,3	307,5	310,0	108%	101%
Вершки стандартизовані	20,0	18,1	21,1	106%	116%
Молоко та вершки сухі	12,5	14,2	14,4	115%	102%
Масло (у т.ч. молочні спреди)	20,4	18,8	20,1	99%	107%
Свіжий сир (невитриманий, творожна група)	42,8	42,5	42,3	99%	100%
Витриманий сичужний сир	29,6	29,2	28,6	97%	98%
Йогурт	30,5	32,1	29,2	96%	91%
Інша кисломолочна продукція (кефір, сметана, інше)	17,5	19,1	19,0	109%	100%

Джерело: Центральне статистичне управління Республіки Польща

Масло

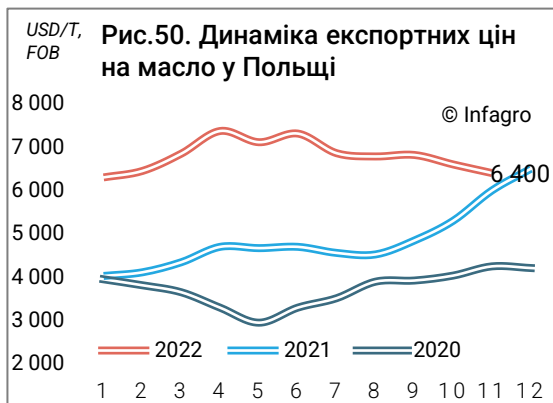
Ціни біржових товарів продовжують знижуватись в ЄС і Польщі як через скорочення внутрішнього попиту, так і слабку активність зовнішньої торгівлі.

Вершкове масло в Польщі дешевшало, але, треба відзначити, що тренд був не такий різкий, як, наприклад, в Нідерландах. Ціни внутрішнього ринку при цьому реагують на зміни ще повільніше.

В кінці місяця середня ціна на свіже польське масло для експорту знаходиться в діапазоні 6100-6500 EUR/t, або 6350 USD/t в середньому.

Старі контракти та ціни на масло-моноліт для внутрішнього ринку згідно офіційного моніторингу складають 6400-6700 EUR/t, або 6500-6800 USD/t.

Середня ціна масла у листопаді склала 6400 USD/t, що на 3% нижче жовтня, але на 7% вище листопада 2021 року.

Сухе молоко

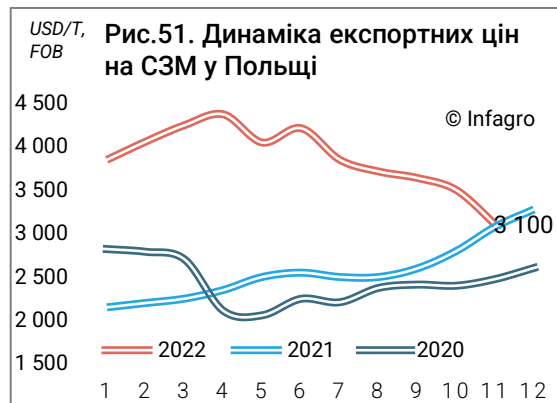
Зниження для сухого знежиреного молока є більш кардинальним. Товар за результатами листопада вже втратив переваги з минулим роком, а ціни на кінець місяця навіть поступались минулорічним на відповідну дату.

Актуальні пропозиції на польській свіжий СЗМ в середньому знаходяться біля 3000 EUR/t, або 3050 USD/t (розрахунково).

Старі контракти і внутрішні ціни для СЗМ поки є більш привабливими і оцінюються в 3400-3600 USD/t для харчового товару і 3000-3100 USD/t для кормового товару.

Середня ціна СЗМ у листопаді склала 3100 USD/t, що на 11% нижче жовтня та вже знаходиться на рівні листопада 2021 року.

Поки незрозуміло, що буде робити Польща (а також інші країни ЄС) з тими надлишковими обсягами товару, який зараз активно надходить на склад.

Сироватка

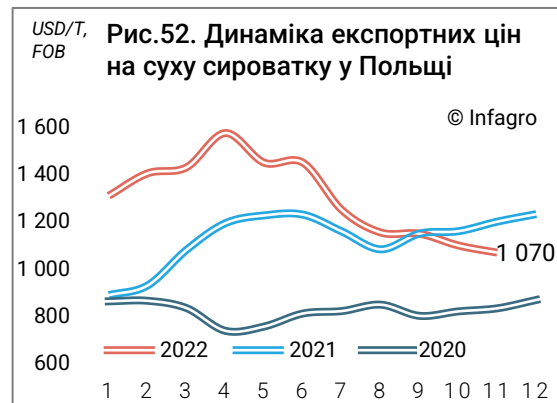
Сироватка зараз також не має стійкого попиту від традиційних країн-імпортерів. Додатковий тиск на цінову ситуацію чинить висока конкуренція пропозиції поміж європейських та американських продавців.

Згідно моніторингу Vesper, експортна ціна харчової сироватки в Польщі в кінці листопада складає 1000 EUR/t, або 1100 USD/t, кормова прораховується в районі 850-900 USD/t.

Внутрішні середні ціни на товар, згідно офіційного моніторингу, наприкінці місяця складають 1100-1200 USD/t.

Середня ціна харчової сухої сироватки в Польщі у листопаді прораховується в 1700 USD/t, що на 3% нижче жовтня, та на 11% нижче листопада 2021 року.

Суша сироватка оцінюється вже значно нижче минулого року, бізнес рятує тільки більш-менш високі ціни на сири.

Сири

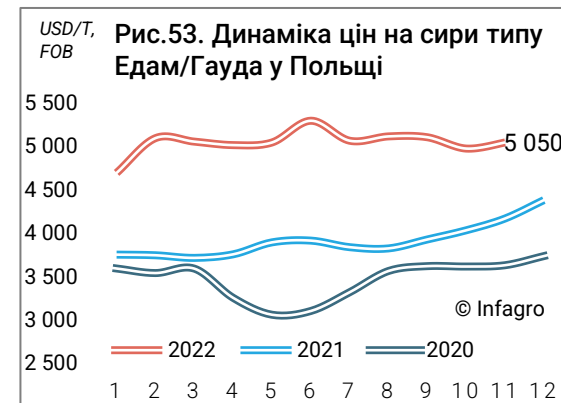
Вартість сиру в Польщі поступово знижувалась останні тижні, але зміцнення золотого та євро до долара «підтримало» ціни товару в USD.

Експортна вартість польських сирів прораховується в районі 4900 USD/t на споті (євроблок), внутрішні ціни напівтвердих сирів «масового виробництва» становлять 5100-5250 USD/t.

В кінці місяця вартість сиру типу Моцарелла на внутрішньому ринку в середньому оцінюється в 5000 USD/t.

Середня ціна сиру типу Едам/Гауда у листопаді прораховується в 5050 USD/t, що на 1,5% вище жовтня та на 21% вище листопада 2021 року.

Поляки намагаються тримати високі ціни на сири за допомогою скорочення пропозиції товару та стимулювання внутрішніх продажів.

Таблиця 15. Внутрішні оптові ціни на молокопродукти, грн./кг, EXW

ТОВАР	Кінець листопада, 02			Кінець жовтня, 02					Листопад, 2021				
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.	vs, UAH	vs, %	мін	макс	серед.	vs, UAH	vs, %
УКРАЇНА Молоко пастеризоване (плівка 2,5%)	29,5	32,5	31,0	29,0	32,5	30,8	0,3	0,8%	27,0	28,0	27,5	3,5	12,7%
Кефір традиційний (плівка 2,5%)	34,0	36,0	35,0	34,0	36,0	35,0	0,0	0,0%	30,5	32,5	31,5	3,5	11,1%
Сметана (плівка 15%)	75,0	80,0	77,5	75,0	80,0	77,5	0,0	0,0%	68,0	72,0	70,0	7,5	10,7%
Сир свіжий кисломолочний (9%),	128	139	134	128	139	134	0,0	0,0%	115	130	122,5	11,0	9,0%
Сухе знежирене молоко	110	120	115	120	130	125	-10,0	-8,0%	95	110	102,5	12,5	12,2%
Сухе незбиране молоко	160	175	168	165	175	170	-2,5	-1,5%	125	135	130,0	37,5	28,8%
Масло блочне, 72,5%	175	190	183	180	200	190	-7,5	-3,9%	150	163	156,5	26,0	16,6%
Масло блочне, 82,5%	215	230	223	230	240	235	-12,5	-5,3%	170	183	176,5	46,0	26,1%
Сири тверді жирні (45-50%)	210	230	220	200	220	210	10,0	4,8%	180	190	185,0	35,0	18,9%
Молоко згущене, 8,5% (ГОСТ, ціна ж.б. 370г)	35,0	40,0	37,5	35,0	40,0	37,5	0,0	0,0%	32,0	35,0	33,5	4,0	11,9%
Суха сироватка (демінералізована)	35,0	42,0	38,5	36,0	42,0	39,0	-0,5	-1,3%	37,0	41,0	39,0	-0,5	-1,3%
Казеїн технічний, в/с	370	390	380	380	400	390	-10,0	-2,6%	330	340	335,0	45,0	13,4%

Таблиця 16. Експортні ціни на молокопродукти, Україна, ЄС, Білорусь, USD/т, FCA

ТОВАР	Кінець листопада, 02			Кінець жовтня, 02					Листопад, 2021				
	мін	макс	серед.	мін	макс	серед.	vs, USD	vs, %	мін	макс	серед.	vs, USD	vs, %
УКРАЇНА Сухе знежирене молоко	2 600	2 800	2 700	2 800	3 100	2 950	-250	-8,5%	2 950	3 200	3 075	-375	-12,2%
Сухе незбиране молоко	3 700	3 900	3 800	3 900	4 100	4 000	-200	-5,0%	3 900	4 200	4 050	-250	-6,2%
Масло блочне, 72,5%	4 700	4 900	4 800	4 700	5 000	4 850	-50	-1,0%	4 900	5 300	5 100	-300	-5,9%
Масло блочне, 82,5%	5 100	5 700	5 400	5 400	5 800	5 600	-200	-3,6%	5 700	6 000	5 850	-450	-7,7%
Сири тверді жирні (45-50%)	4 300	5 200	4 750	4 500	5 200	4 850	-100	-2,1%	4 700	5 000	4 850	-100	-2,1%
Молоко згущене, 8,5% (ціна ж.б. 370г)	0,85	0,92	0,89	0,85	0,92	0,89	0	0,0%	0,75	0,85	0,80	0,1	10,6%
Суха сироватка	800	880	840	820	930	875	-35	-4,0%	1 070	1 200	1 135	-295	-26,0%
Казеїн технічний	9 000	9 700	9 350	9 000	10 000	9 500	-150	-1,6%	10 000	10 600	10 300	-950	-9,2%
ЄВРОПА Сухе знежирене молоко	3 100	3 350	3 225	3 300	3 600	3 450	-225	-6,5%	3 550	3 650	3 600	-375	-10,4%
Масло блочне, 82,5%	6 700	6 450	6 575	6 350	6 800	6 575	0	0,0%	5 750	6 100	5 925	650	11,0%
Сири тверді жирні (45-50%)	4 900	5 350	5 125	5 000	5 350	5 175	-50	-1,0%	4 100	4 500	4 300	825	19,2%
Суха сироватка	1 185	1 290	1 238	1 150	1 300	1 225	13	1,0%	1 290	1 350	1 320	-83	-6,3%
БІЛОРУСЬ Сухе знежирене молоко	3 100	3 300	3 200	3 100	3 300	3 200	0	0,0%	2 950	3 100	3 025	175	5,8%
Масло блочне, 82,5%	6 100	6 300	6 200	6 100	6 300	6 200	0	0,0%	5 850	6 450	6 150	50	0,8%
Сири тверді жирні (45-50%)	5 000	5 800	5 400	5 000	5 600	5 300	100	1,9%	4 400	4 800	4 600	800	17,4%
Суха сироватка (без врах. поставок до РФ)	800	1 000	900	800	1 075	938	-38	-4,0%	1 025	1 150	1 088	-188	-17,2%

**Василь
Вінтоняк**

головний редактор
бюлетеню, автор
розділу «Україна»

vvd@infagro.com.ua

**Людмила
Кривохатько**

авторка розділу «Світ»

lyudmyla@infagro.com.ua

**Максим
Фастєєв**

автор розділів
«Україна-сировина»
та Польща

maks.fasteyev@infagro.com.ua

**Олександр
Сидякин**

аналітик даних

alexandr@infagro.com.ua

Цей інформаційно-аналітичний бюлетень підготовлений ТОВ «Інфагро» виключно з інформаційною метою та не гарантує точності і повноти інформації.

Жодна частина огляду не підлягає передачі третім особам (навіть з ознайомчою метою), цитуванню, відтворенню або тиражуванню будь-якими іншими способами з метою розповсюдження без попереднього письмового дозволу ТОВ «Інфагро».

При підготовці матеріалів використані дані Держстату України, матеріали інших відкритих джерел, дані власних моніторингів, розрахунки та оцінки Інфагро.

+380 44 258-25-02; info@infagro.com.ua

ТОВ Інфагро, Київ, 2022